

єдиного універсального процесуального порядку фіксації їх змісту, що є глобальними проблемами застосування зазначеного джерела доказів та предметом подальшого наукового дослідження задля їх вирішення.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Цивільний процесуальний кодекс України. *Відомості Верховної Ради України*. 2004, № 40-41, 42, ст. 492.
2. Цивільний процес: Навч. посіб. / А. В. Андрушко, Ю. В. Білоусов, Р. О. Стефанчук, О. І. Угриновська та ін. За ред. Ю. В. Білоусова. К.: Прецедент. 2006. 293 с.
3. Великий тлумачний словник сучасної мови. URL: <https://slovnyk.me/dict/vts/%D1%82%D0%B5%D0%BA%D1%81%D1%82>.
4. Привиденцев О. Г. Місце електронних повідомлень як джерела доказів у цивільному процесі. Європейський вибір України, розвиток науки та національна безпека в реаліях масштабної військової агресії та глобальних викликів XXI століття» (до 25-річчя Національного університету «Одеська юридична академія» та 175-річчя Одеської школи права) : у 2 т. : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Одеса, 17 червня 2022 р.) / за загальною редакцією С. В. Ківалова. Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2022. Т. 2. С. 818-821 URL: <https://hdl.handle.net/11300/19032>.
5. Про електронні довірчі послуги: Закон України від 05.10.2017 № 2155-VIII. *Відомості Верховної Ради*. 2017. № 45. Ст. 400.
6. Ніколенко А. Електронні докази: інструкція з використання. GOLAW. URL: https://golaw.ua/ua/insights/publication/elektronni-dokazi-instrukciya-z-vikoristannya/#_ftn5.

Русецька Оксана Олександрівна,

аспірант кафедри цивільного процесу

Національного університету «Одеська юридична академія»,

приватний виконавець виконавчого округу Дніпропетровської області

ОКРЕМІ ПИТАННЯ ПРЕДСТАВНИЦТВА У ВИКОНАВЧОМУ ПРОВАДЖЕННІ

Конституція України гарантує кожній особі право на професійну правничу допомогу та вільний вибір захисника своїх прав (ст. 59) [1]. Відповідно до ч. 1 ст. 16 Закону України «Про виконавче провадження» «сторони можуть реалізувати свої права і обов'язки у виконавчому провадженні самостійно або через представників» [2].

Окремі питання щодо представництва у виконавчому провадженні досліджували такі науковці як Білоусов Ю. В., Н. В. Волкова, Фурса С. Я., Цюра В. В., Штефан М. Й., Щербак С. В. та ін. Однак багато питань залишилися невизначеними та потребують подальшого їх вирішення, зокрема щодо визначання поняття представництва у виконавчому провадженні тощо.

Варто зауважити, що законодавець не надає визначення поняття представництва у виконавчому провадженні, тому в доктрині права дане питання є досить дискусійним.

Аналізуючи різні точки зору науковців щодо визначення поняття представництва у виконавчому провадженні, можна виділити декілька підходів до розуміння даного поняття. Так, одні автори вважають «представництво у виконавчому провадженні – це правовідносини, в силу яких одна сторона (представник) бере участь у виконавчому провадженні від імені та в інтересах іншої особи (особи, яку представляють, зазвичай сторони)» [3, с. 56]. Інші, що «представництво у виконавчому провадженні є процесуально-правовим засобом, який забезпечує реалізацію стягувачем і боржником своїх прав і виконання обов'язків, а також сприяє органу державної виконавчої служби неупереджено, своєчасно, повно вчиняти виконавчі дії» [4, с. 22].

Н. В. Волкова здійснивши аналіз різних поглядів науковців щодо визначення поняття представництва у виконавчому провадженні прийшла до висновку, що «представництво у виконавчому провадженні – це правовідносини, на підставі яких представник здійснює виконавчі дії в обсязі повноважень, наданих йому відповідно до закону або договору від імені та в інтересах сторони (стягувача, боржника) виконавчого провадження з метою забезпечення реалізації прав і виконання обов'язків сторони та надання правової допомоги щодо виконання рішень суду та інших не юрисдикційних органів» [5].

Отже, необхідно зазначити, що більшість науковців визначаючи поняття представництва у виконавчому провадженні зводяться до того, що представництво можливо тільки щодо сторін (стягувача та боржника), що підтверджується й нормами законодавства відповідно до ст. 16 Закону України «Про виконавче провадження». Однак, з таким положенням деякі науковці не погоджуються «...з огляду на те, що саме з представництвом пов'язується право на надання правової допомоги, значна кількість інших суб'єктів виконавчих процесуальних правовідносин, причому як тих, що мають у справі юридичний

інтерес, так і тих, що його не мають, також можуть потребувати правової допомоги адвоката, а відтак і права на представництво» [6, 94]. Свою позицію науковець аргументує тим, що «значна кількість тих суб'єктів, які є юридично незаінтересованими у наслідках виконавчого провадження, також потребують правової допомоги адвоката, як, наприклад, зберігачі майна, яким виконавець передає на зберігання арештоване майно боржника. Підставою для передання такого майна зберігачу, зокрема, може бути й укладений між виконавцем та зберігачем відповідний договір. Навряд чи хтось інший, окрім адвоката як представника та спеціального суб'єкта у сфері надання правової допомоги, у змозі надати зберігачу майна якісну правову допомогу при узгодженні умов цього договору» [6, 94].

З вище наведених визначень спостерігається певна дискусія серед науковців, а саме поняття представництва у виконавчому провадженні трактується по-різному, наприклад, одні науковці визначають представництво через «правовідносини» [7, с. 201-202], інші через – «процесуальну діяльність представника» [8, с. 155] або «процесуально-правовим засобом» [4, с. 22]. Д. М. Сібільов вважає, що «представництво у виконавчому провадженні пов'язане лише з матеріальними, а не процесуальними правовідносинами» [9, с. 21]. С. В. Щербак з цього приводу зазначає, що «поняття процесуального представництва у виконавчому процесі включає й комплекс правовідносин, що виникають між стороною виконавчого процесу (стягувачем або боржником) та уповноваженим нею представником» [10, с. 44]. Такої ж позиції дотримується й В. В. Цюра та зазначає: «...зміст представництва у виконавчому провадженні, слід зазначити, що за своєю правовою природою він охоплює матеріально-правові норми, які передбачають вчинення дій представником від імені та в інтересах довірителя з реалізації його прав та обов'язків у ході проведення виконавчих дій» та приходять до висновку, що «представництво є комплексним міжгалузевим інститутом, який дозволяє ефективно врегулювати відповідні відносини в рамках різних інститутів (галузей)» [11]. Н. В. Волкова стверджує, що «у виконавчому провадженні представництво є процесуальним-правовим інститутом» та аргументує це тим, що «представництво як матеріально-правовий інститут може бути в будь-яких правочинах, а у процесуальному – тільки для вчинення виконавчих дій у виконавчому провадженні; при матеріальному представництві в юридичній дії бере участь тільки представник, а у процесуальному

поряд із представником може брати участь і особа, яку представляють тощо» [5].

Не вступаючи до дискусій на підставі вищенаведеного вважаємо, що представництво у виконавчому процесі є самостійним правовим інститутом, який має свою мету, завдання, суб'єктний склад тощо та потребує подальшого вивчення та наукового дослідження.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Конституція України : Закон України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30. Ст. 141.
2. Про виконавче провадження: Закон України від 02 червня 2016 р. № 1404-VIII. *Відомості Верховної Ради*. 2016. № 30. Ст. 542.
3. Білоусов Ю. В. Виконавче провадження : Навч. посіб. / Ю. В. Білоусов. К.: Прецедент, 2005. 192 с.
4. Штефан М. Й., Омельченко М. П., Штефан С. М. Виконання судових рішень: Навч. посіб. К.: Юрінком Інтер, 2001. 320 с.
5. Волкова Н. В. Представительство в исполнительном производстве (отдельные аспекты). *Цивилистическая процессуальная мысль*. Международный сборник научных статей. Выпуск 4 «Адвокатура». Киев. : Алерта, 2015. С. 268-275.
6. Снідевич О. Проблемні питання представництва у виконавчому провадженні України. *JURNALUL JURIDIC NAȚIONAL: TEORIE ȘI PRACTICĂ*, 2019. С. 93-96.
7. Цивільний процес України: Академічний курс : підручник. За ред. С. Я. Фурси. К.: Вид. С. Я. Фурса: КНТ, 2009. 848 с.
8. Штефан М. Й. Цивільне процесуальне право України : Академічний курс : підручник. К.: Ін Юре, 2005. 624 с.
9. Штефан М. Й., Омельченко М. П., Штефан С. М. Виконання судових рішень: Навч. посіб. К.: Юрінком Інтер, 2001. 320 с.
10. Щербак С. В. Представництво у виконавчому процесі. *Правовий вісник Української академії банківської справи*. 2013. № 1(8). С. 44-49
11. Цюра В. Особливості відносин представництва у виконавчому провадженні. URL: <http://www.pravnuk.info/urukrain/1485-osoblivosti-vidnosin-predstavnictva-u-vikonavchomu-provazhenni.html>